

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/46/2023
Identifikačné číslo spisu: 1112219955
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1112219955.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobcu Y. L., narodeného XX. R. XXXX, V. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou KRION Partners s. r. o., Bratislava, Palisády 50, IČO: 36 858 617 a advokátskou kanceláriou JANÍČEK LEGAL s. r. o., Bratislava, Kominárska 2, 4, IČO: 52 961 249, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18C/126/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Co/47/2022 takto

rozhodol:

Dovolanie proti rozsudku krajského súdu proti výroku, ktorým žalobcovi nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy z a m i e t a.

Z r u š u j e rozsudok krajského súdu vo výrokoch, ktorými rozhodol o trovách konania a vec mu vracia v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej iba „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 20. júla 2018 č. k. 18C/126/2012-266 v spojení s opravným uznesením z 5. apríla 2019 č. k. 18C/126/2012-325 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 188.942,65 eur od 14.8.2014 do 27.2.2017 a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.) a žalobu vo zvyšnej časti úrokov z omeškania zamietol (výrok II.); v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zostávajúcej výške 6.000 eur žalobu zamietol (výrok III.); žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania v časti zastavenia konania vo výške 60.012,35 eur (výrok IV.); žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 80,86 % (výrok V.); žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok VI.).

1.1. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca sa zúčastnil dražby vedenej súdnym exekútorom Mgr. Podmanickým v exekučnom konaní sp. zn. EX 1487/06 a za týmto účelom uhradil dražobnú zábezpeku v celkovej výške 248 955 eur. Dňa 30. januára 2009 sa na Exekútorskom úrade súdneho exekútora konala dražba nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností na LV pre kat. úz.

Košeca č. 87 ako viacúčelová hala so súp. č. 1024 stojaca na parcele č. 4389, sklad so súp. č. 1025 stojaci na parcelách č. 438/4 a č. 43/5, a kotolňa so súp. č. 1026 stojaca na parcele č. 438/7. Dražba sa konala v rámci exekučného konania sp. zn. EX/1487/06 vedenom v prospech oprávneného PD Košeca, a.s., proti povinnému: Poľnohospodárske družstvo 1. mája. V uvedenej dražbe bol žalobcovi ako vydražiteľovi s najvyšším podaním udelený príklep licitátora. Žalobca ako vydražiteľ zaplatil v dražbe dňa 30. januára 2009 zábezpeku vo výške 103 000 eur a dňa 5. februára 2009 doplatok najvyššieho podania vo výške 145 955 eur na účet súdneho exekútora, t. j. spolu sumu vo výške 248 955 eur. Okresný súd Trenčín uznesením z 10. septembra 2009 sp. zn. 59Er/2189/2006 neschválil príklep udelený žalobcovi z dôvodu porušenia ustanovení Ex. poriadku, keď súdny exekútor doručoval upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľností, exekučný príkaz na zriadenie exekučného záložného práva, vypracovaný znalecký posudok, dražobnú vyhlášku ako oprávnenému PD Košeca, a.s., a to napriek tomu, že v tomto čase táto obchodná spoločnosť nemala postavenie oprávneného a nebola účastníkom exekučného konania. Súdny exekútor žalobcovi peňažné prostriedky zaplatené v dražbe nevrátil. Vzhľadom na to, že súdny exekútor Mgr. Jozef Podmanický zomrel, dňom 14. decembra 2009 Slovenská komora exekútorov v zmysle ust. § 16 ods. 6 Ex. poriadku ustanovila súdneho exekútora JUDr. Pavla Holíka za náhradníka nebohého súdneho exekútora Mgr. Jozefa Podmanického. Náhradný súdny exekútor žalobcovi peňažné prostriedky v dražbe zaplatené rovnako nevrátil. Namiesto toho žalobcovi v liste z 21. januára 2010 odporučil, aby si žalobca svoj nárok na vrátenie peňažných prostriedkov zaplatených v dražbe uplatnil v dedičskom konaní po Mgr. Podmanickom. Listom z 21. decembra 2009 adresovaným JUDr. Pavlovi Holíkovi žalobca menovaného vyzval na vrátenie dražobnej zábezpeky vo výške 103 000 eur, ako aj na vrátenie doplatku najvyššieho podania vo výške 145 955 eur. V odpovedi na túto výzvu JUDr. Holík potvrdil, že podľa príslušných účtovných záznamov žalobca dražobnú zábezpeku na účet pôvodného súdneho exekútora skutočne zložil a rovnako uhradil doplatok najvyššieho podania. Zároveň JUDr. Holík uviedol, že tejto výzve nie je možné vyhovieť z dôvodu, že účtovníctvo, finančné prostriedky a majetok nebohého pôvodného súdneho exekútora podlieha auditu, ktorý vykoná auditor ustanovený Slovenskou komorou exekútorov v súlade s ust. § 16b Ex. poriadku a do skončenia tohto auditu sa nebudú vyplácať z depozitného účtu súdneho exekútora, ktorého výkon funkcie zanikol, žiadne záväzky veriteľom. Dňa 21. mája 2010 adresoval právny zástupca žalobcu Slovenskej komore exekútorov sťažnosť, ktorou požiadal o prešetrenie, či postup JUDr. Holíka je v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Predmetnou sťažnosťou žalobca ďalej žiadal o prešetrenie, či je tvrdenie Komunálnej poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group, že škoda, ktorá by žalobcovi vznikla nevrátením peňažných prostriedkov v celkovej výške 248 955 eur, mohla byť nahradená z poistenia zodpovednosti za škodu nebohého Mgr. Podmanického. Z reakcie ministerstva spravodlivosti na sťažnosť žalobcu sa žalobca dozvedel, že JUDr. Holík vykonával svoju funkciu len do 20. apríla 2010, kedy príslušný súd poveril vykonávaním exekúcie v predmetnej veci JUDr. Ľubomíra Pekára. Audit účtovníctva a neukončených exekučných konaní Mgr. Podmanického bol ukončený dňa 17. augusta 2010. Zo správy o overení účtovníctva a neukončených exekučných konaní Mgr. Podmanického vypracovanej audítorkou K. Y. S. vyplýva, že v jeho účtovníctve bola v súvislosti s exekúciou sp. zn. EX 1487/06 vedená dražobná zábezpeka zložená vo výške 248 955 eur, ale reálny zostatok na príslušnom účte zomrelého súdneho exekútora nezodpovedal účtovnému stavu. Žalobca prihlásil svoju pohľadávku do dedičského konania po nebohom exekútorovi Mgr. Podmanickom. Jeho pohľadávku dedičia uspokojili pomerne do výšky 60 012,35 eura dňa 13. februára 2014. Vzhľadom na to žalobca vzal žalobu v časti sumy 60 012,35 eura späť. Žalobca tvrdil, že v dôsledku vyššie uvedeného nesprávneho úradného postupu (t. j. nezákonná dražba vykonávaná Mgr. Podmanickým, nesprávny postup JUDr. Holíka a jeho nečinnosť, tiež nečinnosť Slovenskej komory exekútorov a Ministerstva spravodlivosti SR) mu vznikla škoda, a to nielen škoda peňažná (zaplatená suma v dražbe spolu s úrokmi z omeškania), ale aj nemajetková ujma spôsobená dlhodobou bezmocnosťou, frustráciou a zúfalstvom z nemožnosti získať späť svoje peniaze. Dňa 24. augusta 2011 podal žalobca na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa ust. § 15 zák. č. 514/2003 Z. z., ktoré nárok žalobcu neuspokojilo.

1.2. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je čiastočne dôvodná. Pokiaľ ide o úroky z omeškania súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku odkázal na právny názor Krajského súdu v Bratislave vyslovený v uznesení sp. zn. 6Co/252/2017 zo dňa 19. októbra 2017, podľa ktorého sa žalovaná nemohla dostať do omeškania dňom 25. februára 2012, t. j. dňom

nasledujúcim po uplynutí 6 - mesačnej lehoty po podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pretože až po právoplatnom skončení dedičského konania po súdnom exekútorovi Mgr. Podmanickom bola žalobcovi dňa 13. februára 2014 vyplatená suma 60 012,35 eura (z celkovej sumy 248 955 eur) a až týmto dňom bola ustálená výška škody, za ktorú zodpovedá žalovaná. Preto najskôr dňom 14. februára 2014 začala žalobcovi plynúť 6 - mesačná lehota uvedená v § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. a táto lehota uplynula dňom 13. augusta 2014. Žalobca potom podal žalobu na súd prvej inštancie predčasne, ešte pred skončením dedičského konania po súdnom exekútorovi, kedy ešte nebola ustálená výška škody. Keďže však ku dňu vyhlásenia rozsudku sp. zn. 18C/126/2012 zo dňa 9. januára 2017 bola výška škody ustálená, predčasnosť podania žaloby sa „zhojila“. V zmysle vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že na daný vzťah medzi žalobcom a žalovaným (už len) ohľadom požadovaných úrokov z omeškania treba aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2013 a to z dôvodu, že výška škody, ktorú žalobca utrpel, bola definitívne ustálená až po tom, ako bolo dedičské konanie po nebohom súdnom exekútorovi právoplatne skončené a žalobcovi bola vrátená časť sumy vo výške 60 012,35 eura. Až týmto dňom, t. j. dňom 13. februára 2014 bolo možné reálne určiť, v akom rozsahu zodpovedá štát za nesprávny úradný postup orgánov verejnej moci v prípade žalobcu, ktorému nebola vrátená suma 248 955 eur predstavujúca sumu dražobnej zábezpeky a doplatku najvyššieho podania zaplatená na účet nebohého súdneho exekútora za vydraženú nehnuteľnosť, hoci príslušný exekučný súd neschválil príklep licitátora. Vzhľadom na uvedené, keď bola žalobcovi dňa 13. februára 2014 vrátená časť požadovanej sumy, mohol žalobca požadovať predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s tým, že 6 - mesačná lehota na prerokovanie uvedeného nároku by bola uplynula dňa 13. augusta 2014. Súd ohľadom uvedeného dal do pozornosti aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 361/09, tiež II. ÚS 165/2012, keďže žalobca až dňa 13. februára 2014 získal od dediča nebohého súdneho exekútora časť svojej pohľadávky, až týmto dňom bolo možné uviesť, že sa žalobca - poškodený nemôže domôcť uspokojenia svojej pohľadávky od subjektu, ktorý ho získal a bol povinný ho vydať. Pokiaľ teda žalobcovi patrila pohľadávka, ktorú mohol uplatniť a dosiahnuť jej splnenie voči inému subjektu (zodpovednému z dôvodu získania neoprávneného majetkového prospechu), nevznikla mu ešte škoda v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., pretože v prípade možného vydania neoprávneného majetkového prospechu by u neho k majetkovej škode nedošlo. S poukazom aj na uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/252/2017 zo dňa 19. októbra 2017 potom súd rozhodol o nároku žalobcu na úrok z omeškania tak, že ho v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. určil vo výške 5,15 % ročne, keď výška úrokov z omeškania bola v čase vzniku omeškania (14. augusta 2014) vyššia o päť percentuálnych bodov ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Úrok z omeškania určil zo sumy priznanej v rozsudku sp. zn. 18C/126/2012 zo dňa 9. januára 2017, t. j. zo sumy vo výške 188 942,65 eura, na ktorý žalobcovi vznikol nárok a dátum, od ktorého zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania žalobcovi, určil od 14. augusta 2014, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy by bola žalovanému uplynula 6 - mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu škody.

1.3. V časti náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď v priebehu konania nepreukázal, že mu ujma vznikla a že vznikla práve v dôsledku nesprávneho úradného postupu. Skonštatoval, že žalobca uplatnenú nemajetkovú ujmu nijakým spôsobom neodôvodnil, neuviedol žiadne skutočnosti na preukázanie, že by nesprávnym úradným postupom došlo k negatívnym následkom v jeho súkromnom živote a spoločenskom uplatnení. Skutočnosť, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu a nečinnosť trvala dlhšiu dobu, ešte samo o sebe neznamená, že by žalobcovi automaticky vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

1.4. O nároku na náhradu trov konania v súvislosti so zastavenou časťou súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože jej v konaní žiadne trovy nevznikli. Výrok, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 80,86 %, súd prvej inštancie odôvodnil nasledovne: „Súd rozsudkom sp. zn. 18C/126/2012 zo dňa 9.1.2017 právoplatne priznal žalobcovi sumu 188.942,65 eur a žalobu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume prevyšujúcu sumu 6.000 eur zamietol. Následne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške vo výške 5,15 % ročne zo sumy 188.942,65 eur od 14.8.2014 do zaplatenia a v zostávajúcej časti úrokov z omeškania a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (v zostávajúcej sume 6 000 eur) žalobu

zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania potom súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Pri uplatnenej sume 208.942,65 eur (po čiastočnom späťvzati žaloby uvedená suma predstavovala súčet sumy 188.942,65 eur titulom náhrady škody a sumy 20.000 eur titulom nemajetkovej ujmy) a priznanej sume 188.942,65 eur úspech žalobcu predstavoval 90,43 %, úspech žalovanej 9,57 %, teda celkový úspech žalobcu bol vo výške 80,86 %. Súd preto rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 80,86 %.“ O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní úspech, nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

2. Odvolací súd prvým v poradí rozsudkom zo dňa 25. mája 2019 sp. zn. 6Co/116/2019 potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania a vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (prvý výrok); zrušil výrok napadnutého rozsudku, ktorým žalovanej nebol priznaný nárok na náhradu trov konania v časti zastavenia konania vo výške 60 012,35 eura (druhý výrok); výrok napadnutého rozsudku, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 80,86 % zmenil tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 40,50 % (tretí výrok) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (štvrtý výrok).

3. Na základe podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 31. marca 2022 sp. zn. 5Cdo/37/2020 dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie týkajúcej sa úrokov z omeškania zamietol a vo zvyšných výrokoch napadnutý rozsudok zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré zostalo predmetom konania uviedol, že rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný, pretože odvolací súd nedal špecifickú odpoveď na námietku odvolateľa týkajúcu sa rozhodnutia ESLP a ústavného súdu, ktoré rozhodnutia sa zaoberali otázkou dôkazného bremena pri náhrade nemajetkovej ujmy pri prieťahoch v konaní.

4. Krajský súd v Bratislave druhým v poradí rozsudkom z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Co/47/2022 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti napadnutý zamietajúci výrok potvrdil (prvý výrok), výroky napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k výroku týkajúcom sa náhrady majetkovej škody v rozsahu 51,60 % a nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k výroku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % (druhý výrok); vyslovil, že žiadnej zo strán sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva (tretí výrok) a vyslovil, že o výške nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (štvrtý výrok).

4.1. Odvolací súd na pojednávaní doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu a oboznámil obsahom súdneho spisu (č. l. 201 a nasl., č. l. 209) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku týkajúcom sa uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu zmeniť. V odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval, že v preskúmvanej veci predmetom konania vo veci samej zostal len nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v rozsahu 6 000 eur. Za tohto skutkového stavu, s prihliadnutím na osobu poškodeného žalobcu ako bezúhonného podnikateľa, ktorý nezadal žiadnu príčinu k vzniku nesprávneho úradného postupu exekútora a napriek tomu sa nemohol domôcť vrátenia svojich peňažných prostriedkov mimosúdnou cestou, zohľadniac nečinnosť a zlyhanie kompetentných inštitúcií pri zjednávaní nápravy tohto nesprávneho úradného postupu exekútora (Komora exekútorov, Ministerstvo spravodlivosti SR pri vybavovaní sťažnosti žalobcu), dospel odvolací súd k záveru, že je v súlade so zásadou spravodlivosti priznať mu nárok na nemajetkovú satisfakciu v peniazoch. Samotné konštatovanie porušenia práva sa totiž odvolaciemu súdu nezdalo dostatočné (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Poukázal na to, že vzniknutá skutková situácia spočívajúca v nesprávnom úradnom postupe exekútora RNDr. Mgr. Podmanického, ktorý zjavne nezákonne naložil s peňažnými prostriedkami žalobcu a následnej nečinnosti a zlyhaniu kompetentných inštitúcií vo vzťahu k

osobe žalobcu, musela spôsobiť ujmu v jeho osobnostnej sfére. V období od 13. októbra 2009 do 28. marca 2012 napriek márnym snahám nemal vedomosť ako exekútor naložiť s dražobnou zábezpekou a doplatkom za najvyššie podanie, inak povedané žalobca nemal vedomosť, kde sa jeho peňažné prostriedky vo výške takmer 250 000 eur nachádzajú, ako a kým boli vyvedené z osobitného účtu exekútora a voči komu si legitímny nárok na ich vrátenie má uplatňovať. Žalobca bol teda v značnej právnej neistote ohľadom svojich finančných prostriedkov. Odvolací súd skonštatoval, že zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu vzniku nesprávneho úradného postupu exekútora hornú hranicu výšky nemajetkovej ujmy nestanovoval. Zohľadniac obdobie právnej neistoty žalobcu, výšku finančnej čiastky, o ktorú v konaní išlo, ako aj skutočnosť, že sa žalobca domohol nápravy až na základe súdneho rozhodnutia dňa 28. februára 2017, hoci žalobca mohol plniť mimosúdne využívajúc aj možnosť regresnej náhrady, ktorú mu priznáva zákon č. 514/2003 Z. z. (§ 22), sa odvolaciemu súdu javila primeraná výška nemajetkovej ujmy 3 000 eur. Orientačným kritériom pre posúdenie primeranosti priznávanej nemajetkovej satisfakcie v prejednávanej veci bol aj právny predpis týkajúci sa odškodňovania obetí násilných trestných činov podľa zákona č. 215/2006 Z. z. uzavrel svoj myšlienkový postup odvolací súd.

4.2. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov prvoinštančného konania (výroky o trovách konania odvolaním napadli obe sporové strany) vo vzťahu k uplatnenej majetkovej škode vo výške 248 955 eur, odvolací súd zohľadnil zásadu úspechu strán sporu v spojení s procesnou zodpovednosťou za čiastočné zastavenie konania (§ 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP). Žalobca bol neúspešný v rozsahu čiastočného späťvzatia 60 012,35 eura, nakoľko žalovaná sa, pokiaľ ide o túto čiastku, nezachovala v zmysle jeho žalobnej požiadavky, a úspešný v rozsahu 188 942,65 eura (248 955 eur - 60 012,35). Žalobca mal teda úspech v spore ohľadom tohto nároku v rozsahu 75,90 % a žalovaná v rozsahu 24,30 %. Celkový pomer úspechu tak v prospech žalobcu je v rozsahu 51,60 % (75,90 % - 24,30 %). Pokiaľ ide o náhradu trov konania vo vzťahu k nároku na nemajetkovú ujmu, jeho výška je závislá od úvahy súdu, a preto v tomto prípade priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak iba z prisúdenej sumy 3 000 eur (§ 255 ods. 1 CSP). Vzhľadom na čiastočný úspech oboch sporových strán v odvolacom a dovolacom konaní, rozhodol odvolací súd tak, že žiadnej z nich nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania (§ 255 ods. 2 CSP).

5. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu proti výroku, ktorým žalobcovi nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy a proti výrokom, ktorými rozhodol o trovách konania podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

5.1. V odôvodnení dovolania uviedol, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to tým, že nevysvetlil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom súladným s ustálenou praxou dovolacieho súdu. Namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s obdobnými prípadmi a relevantnou judikatúrou, ktorá stanovovala kritéria pre priznanie nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške a v podobných situáciách. Namietal, že odvolací súd nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnil, prečo žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v podstatne nižšej výške s akou súhlasil po prvom rozsudku súdu prvého stupňa a prečo nie je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6 000 eur. V tejto súvislosti poukázal na viaceré súdne rozhodnutia Ústavného súdu resp. všeobecných súdov, ktoré sa týkali konkrétnych náhrad nemajetkovej ujmy, ktoré vznikli súvislosti s trestným stíhaním poškodených.

5.2. Vo vzťahu k druhému výroku napadnutého rozsudku týkajúceho sa náhrady trov konania namietal nesprávne právne posúdenie zásady úspechu a procesného zavinenia na čiastočnom späťvzátí žaloby pri posudzovaní náhrady trov konania v časti majetkovej škody. Výslovil názor, že správnym vyriešením nastolenej otázky je záver, že žalobca bol oprávnený na náhradu trov konania v časti majetkovej škody v rozsahu 100 %, pretože žaloba bola v čase začatia konania podaná dôvodne v celom rozsahu jej majetkovej škody a v celom rozsahu voči správne pasívne vecne legitimovanému subjektu. Namietal, že týmito jeho námietkami sa odvolací súd vôbec nezaoberal, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné. V dovolaní nastolil aj dve právne otázky, ktoré neboli podľa neho doposiaľ vyriešené, a to: 1/ Zaviniť poškodená osoba čiastočné zastavenie konania podľa zákona o zodpovednosti za škodu čiastočným späťvzatím žaloby, ak je jej pohľadávka voči štátu, ako pasívne vecne legitimovanému subjektu,

čiasťočne uhradená škodcom, za ktorého štát zodpovedá až po začatí súdneho konania, ktorému predchádza predbežne prerokovanie nároku na náhradu škody; 2/ Musí poškodená osoba uplatňovať náhradu majetkovej škody spôsobenej súdnym exekútorom pri výkone jeho exekučnej činnosti najskôr proti tomuto súdnemu exekútorovi alebo túto náhradu majetkovej škody môže uplatňovať aj voči štátu.

5.3. Vo vzťahu k tretiemu výroku napadnutého rozsudku namietal, že odvolací súd vôbec neodôvodnil údajný čiastočný úspech oboch strán v odvolacom a dovolacom konaní. Namietal, že v odvolacom aj dovolacom konaní bola predmetom prieskumu doba začatia omeškania žalovaného/ rozsah úroku z omeškania (prísľušenstvom) a náhrada nemajetkovej ujmy (istina nemajetkovej ujmy) pričom istina majetkovej škody bola žalobcovi uhradená po prvom prvostupňovom rozsudku. Odvolací súd vo výroku 3/ dával do pomeru úspechu prísľušenstvo pohľadávky a istinu pohľadávky, čo je neprípustné. Súčasne v dovolaní nastolil aj právnu otázku, či je poškodená osoba na účely náhrady trov konania iba čiastočne úspešná pred konkrétnym súdom, ak súd vyhovie opravnému prostriedku poškodenej osoby pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy čo do jeho základu a nevyhovie opravnému prostriedku poškodenej osoby v časti týkajúcej sa doby začatia omeškania s úhradou majetkovej škody, resp. rozsahu úroku z omeškania s úhradou majetkovej škody.

5.4. Záverom dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým žalobcovi nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy a vo výrokoch, ktorými rozhodol o trovách konania zrušiť, a vec mu vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

6. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 424 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je len čiastočne dôvodné.

K náhrade nemajetkovej ujmy

8. V súdenom prípade odôvodnil dovolateľ prípustnosť dovolania voči výroku, ktorým odvolací súd potvrdil nepriznanie nemajetkovej ujmy nad sumu 3 000 eur ustanovením § 420 písm. f) CSP. Prípustnosť dovolania z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces dovolateľ vyvodzoval z existencie nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, týkajúceho sa výšky priznanej/nepriznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

8.1. K námietkam žalobcu týkajúceho sa nedostatočného odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (I. ÚS 236/06). V zmysle judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od vecí samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03). Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje bez akéhokoľvek vysvetlenia či zdôvodnenia aj k protichodnému právnenému záveru. Rovnako treba kvalifikovať aj situáciu, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (I. ÚS 154/05).

8.2. Dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v posudzovanom spore zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne jeho zrozumiteľnosť aj všeobecnú

interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, odvolací súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a náležite vyhodnotil. Jeho argumentácia je koherentná a rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

8.3. Odvolací súd sa v bode 12. rozsudku vypořiadal so skutkovými zisteniami týkajúcimi sa zásahu do osobnostnej sféry žalobcu. Z jeho odôvodnenia je zrejmá úvaha súdu o kritériách, ku ktorým prihliadol pri ustálení výšky priznanej nemajetkovej ujmy. V bode 13. poskytol odpoveď na otázku, prečo je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3 000 eur. Dovolateľ namietal, že odôvodnenie postráda komparatistiku s inými rozhodnutiami, ktoré priznali nemajetkovú ujmu v obdobných veciach. Sám dovolateľ poukazoval iba na rozhodnutia, ktoré sa zaoberali nemajetkovou ujmu vzniknutou poškodeným v súvislosti s trestným konaním. O taký prípad však v prejednávanej veci nešlo. V prejednávanej veci nešlo o zásah do osobnej slobody, ale do druhovo inej sféry osobnostnej integrity poškodeného. Porovnávanie priznaných súm nemajetkovej ujmy v prípadoch súvisiacich s trestným stíhaním s priznanou sumou v danej veci je preto nemožné. Podstatné v preskúmvanej veci je to, že odôvodnenie rozhodnutia obsahuje kritéria, z ktorých odvolací súd vychádzal pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy. Dovolací súd z uvedených dôvodov nezistil také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto rozhodnutie označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou s ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

9. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto v sumáre dovolací súd konštatuje, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP neexistujú (nie sú dané). Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľa proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým žalobcovi nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy, podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol.

K náhrade trov konania

10. Pokiaľ ide o dovolanie žalobcu v časti, kde namietal dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k výrokom týkajúcich sa náhrady trov konania je dovolanie prípustné a zároveň dôvodné. V tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľne pre nedostatok dôvodov. Súd sa nevysporiadal s námietkami žalobcu dostatočne a výrok týkajúci sa náhrady trov odvolacieho a dovolacieho konania neobsahuje žiadne dôvody. Preto bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v týchto výrokoch zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

11. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd aj o trovách tohto dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.